

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — ΣΑΒΒΑΤΟ — ΚΥΡΙΑΚΗ
27. 28. 29.11.2020

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ

www.agioritikiestia.gr/5ergastirio

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

20 ΧΡΟΝΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Διοικητικό Συμβούλιο Αγιορειτικής Εστίας

Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Ζέρβας, Δήμαρχος Θεσσαλονίκης

Α' Αντιπρόεδρος

Γέρων Συμεών Διονυσιάτης

Β' Αντιπρόεδρος - Αναπληρωτής Προέδρου Δ.Σ.

Ερωτόκριτος Θεοτοκάτος

Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Θεσσαλονίκης

Τακτικά μέλη

Ιερομόναχος Φιλόθεος Κουτλουμουσιανός

Ιερομόναχος Θεόφιλος Παντοκρατορινός

Πέτρος Λεκάκης

Αντιδήμαρχος Αθλητισμού - Νεολαίας - Εθελοντισμού Δήμου Θεσσαλονίκης

Αθανάσιος Βρίτκας

Επιστημονικός Σύμβουλος Δημάρχου Θεσσαλονίκης

Αναπληρωματικά μέλη

Αρχιμανδρίτης Μεθόδιος, Καθηγούμενος Ι.Μ. Χιλανδαρίου

Γέρων Ταράσιος Κουτλουμουσιανός

Ιερομόναχος Επιφάνιος Παντοκρατορινός

Στέφανος Γωγάκος, Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Θεσσαλονίκης

Ιωάννης Κουριαννίδης, Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Θεσσαλονίκης

Βασίλειος Μωσίδης, Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Θεσσαλονίκης

Εισηγητής

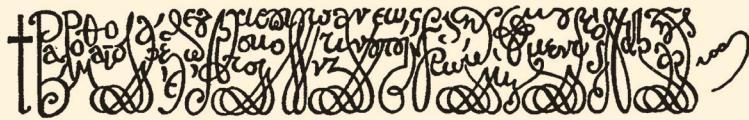
Αναστάσιος Ντούρος

Διευθυντής της Αγιορειτικής Εστίας

Γραμματεία

Μαρία Γιαννέλου

Προϊσταμένη Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών

Τῷ Ἐντιμοτάτῳ κυρίῳ Κωνσταντίνῳ Ζέρβᾳ, Δημάρχῳ Θεσσαλονίκης,
Προέδρῳ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἐστίας, τέκνῳ τῆς ἡμῶν
Μετριόπητος ἐν Κυρίῳ ἀγαπητῷ, χάριν, εἰρήνῃ καὶ εὐλογίᾳ παρὰ Θεοῦ.

Οὐδόλως ἀμφιβάλλοντες ὅτι καὶ τὸ παρόν 5^{ον} Διεθνές Ἐπιστημονικόν
Ἐργαστήριον τῆς ἑορταζούσης εἰκοσαετίαν ὅλην πολυδιαστάτου προσφορᾶς
Ἀγιορειτικῆς Ἐστίας θά εἶναι ἐπιτυχές καὶ εὐκαρπόν, ώς καὶ τά προηγηθέντα,
συγχαίρομεν ὑμῖν ἔγκαρδίως ἐπί τῇ χαρμοσύνῳ ἐπετείῳ, εὐχόμενοι τὴν ἀνωθεν
ἐνίσχυσιν καὶ εὐλογίαν πρός συνέχισιν τοῦ σημαντικοῦ ἔργου τῆς Ἐστίας καὶ
διαφύλαξιν, μελέτην καὶ ἀνάδεξιν τῶν πνευματικῶν καὶ πολιτισμικῶν
θησαυρῶν τοῦ Ἅγιου Ὁρούς.

Ἡ μοναστική ζωή εἶναι «ἔφημοσμένη θεολογία», ἀσκητική ἐν Χριστῷ
ἐλευθερίᾳ, σταυροαναστάσιμος βιοτή. Οἱ μοναχοί ἀτενίζουν τὴν ζωήν ὑπό τό
πρᾶσμα τῆς αἰώνιότητος, κρούουν μετ' ἐπιμονῆς τὴν πύλην τοῦ οὐρανοῦ, ἐν
ἀκλονήτῳ, βεβαιότητι ὅτι «πᾶς ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει καὶ τῷ
κρούοντι ἀνοιγήσεται» (Ματθ. 7', 8). Αἱ ἱεραί μοναί ἡσαν καὶ παραμένουν
εὐλογημένοι τόποι ζώσης μαρτυρίας περὶ τοῦ «οὐκ ἐκ τοῦ κόσμου» χαρακτῆρος
καὶ τοῦ ἐσχατολογικοῦ προσανατολισμοῦ τῆς ἐκικλησιαστικῆς ζωῆς, καθὼς καὶ
διαμαρτυρίας κατά τῶν τάσεων ἐκκοσμικεύσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ως ἔχει
προσφυῖς γραφῆ, ὁ μοναχός, ὁ ἐν ἀληθείᾳ ἐσχατολογικός ἀνθρωπός, γνωρίζει
καλῶς ὅτι, «καθὼς ἡ πληρότης τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς βρίσκεται στή Βασιλείᾳ τοῦ
Θεοῦ, κανένας πολιτισμός, κανένα ίστορικό σχῆμα δέν εἶναι δεσμευτικό γιά τὴν
Ἐκκλησία, κανένας πολιτισμός δέν εἶναι μόνιμη πατριόδα της, κατά τό 'οὐκ
ἔχομεν δέδε μένουσαν πόλιν, ἀλλά τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν' (Ἐφρ. 1γ', 14)).
Σήμερον, εἰς τὴν ἐποχήν τῆς «ἰδεολογίας τῆς ἀκαλύτου αὐτοπραγματώσεως»,
τοῦ «ἔχειν τοῦ ἑαυτοῦ», τῆς προτεφαιότητος τῶν «μειζόνων ἀποθηκῶν» τοῦ
«ἄφρονος πλουσίου», τῆς ἀπαξώσεως τῶν κοινωνικῶν ἀξιῶν καὶ τῆς λήθης,
ἀπωθήσεως ἡ καὶ ἀπωλείας τῆς «διαστάσεως τοῦ Ὑπερβατικοῦ», τό εὐάγγελον
μήνυμα καὶ τό ἀπηκτικόν ἥθος τοῦ μοναχισμοῦ, τό ὅποιον στρέφει τὸν
ἀνθρωπὸν πρός τό «ἴν, οὐ ἔστι χρεία» (Λουκ. 1', 42), ἀποτελεῖ φωνήν καὶ δῶρον
τοῦ οὐρανοῦ.

Προπούργιον τοῦ Ὁρθοδόξου μοναχισμοῦ εἶναι ἡ Αθωνική Πολιτεία, ὅπου
βιοῦται ὁ πνευματικός πολιτισμός, τόν ὅποιον αὐτός ἐδημιούργησε, καὶ
συνοψίζονται αἱ διάφοροι μορφαὶ τάς ὅποιας προσέλαβεν εἰς τὴν ίστορικήν του
πορείαν τό μοναστικόν ἰδεῶδες. Πηγή αὐτοῦ τοῦ ὑψηλοῦ πολιτισμοῦ εἶναι ἡ ἀνευ
ὅρων προσφορά τοῦ ἑαυτοῦ, ἡ, χάριτι Θεοῦ, αὐθυπέρβασις καὶ ἡ ἀνευ
ὅρων ἀφιέρωσις τοῦ εἶναι καὶ τοῦ ἔχειν τοῦ μοναχοῦ εἰς τὸν Χριστόν καὶ εἰς τὴν
Βασιλείαν Του. Οὕτως, αἱ ἱεραί μοναί τοῦ Ἅγιου Ὁρούς κατέστησαν καὶ
παραμένουν τόποι δημιουργικότητος καὶ πνευματικοῦ δυναμισμοῦ, βιώσεως καὶ
καλλιεργείας ἀσκητικοῦ ἥθους, παραγωγῆς καὶ διασώσεως τιμαλφεστάτων

ἔργων δοξολογικῆς τέχνης. Δέν εἶναι διόλου τυχαίον τό γεγόνός ὅτι τό Αγιώνυμον Ὄρος ἔχει γραφῆ μέ χρυσᾶ γράμματα εἰς τήν ιστορίαν τῆς πνευματικότητος καὶ τοῦ πολιτισμού, καὶ ἀναγνωρίζεται παγκοσμίως ἡ πολυδιάστατος προσφορά του. Οὐδεὶς ἐκ τῶν προσκυνητῶν ἀπέρχεται ἀπό τό «Περιβόλι τῆς Παναγίας» χωρὶς νά ἔχῃ ὑποστῆ τήν «καλήν ἀλλοίωσιν», χωρὶς νά ἔχῃ βιώσῃ τήν ἀλήθειαν, ὅτι ἐκεῖ ἡ παράδοσις τῆς Ὁρθοδοξίας δέν εἶναι παρελθόν, ἀλλά παρουσία ζῶσα καὶ ἀλήθεια ζωοποιός. Εν τῷ πνεύματι τούτῳ, πᾶσα προσπάθεια ἀναδείξεως τῆς σημασίας τῆς πνευματικότητος καὶ τοῦ καλλιτεχνικοῦ πλούτου τοῦ Αγίου Ὄρους διά τήν Ὁρθοδοξίαν καὶ τόν λοιπόν χριστιανικόν κόσμον, διά τόν παγκόσμιον πολιτισμόν καὶ τήν κοινωνικήν ζωήν, εἶναι ἔργον καλόν καὶ ἀξιάγαστον.

Οθεν, ἐπαινοῦντες ὑμᾶς ἐκ Φαναρίου, Ἐντιμότατε κύριε Δήμαρχε καὶ Πρόεδρε τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Αγιορειτικῆς Ἐστίας, ὅμοιν μετά τῶν λοιπῶν μελῶν αὐτοῦ, καθώς καὶ τήν Ἐπιστημονικήν Ἐπιτροπήν τοῦ καθ' ὑμᾶς 5^{ου} Διεθνούς Ἐπιστημονικοῦ Έργαστηρίου, διά τήν πρωτοβουλίαν ὁργανώσεως καὶ διαδικτυακῆς πραγματοποίησεως αὐτοῦ ἐν μέσῳ τῶν δυσκόλων συνθηκῶν τῆς πανδημίας, εὐχόμενοι δέ τοῖς ἑλλογιμωτάτοις εἰσιγηταῖς «Καλήν ἐπιτυχίαν» καὶ τοῖς ἀκροαταῖς καὶ συζητηταῖς λυσιτελῆ συμμετοχήν, ἀπευθύνομεν πᾶσιν ὑμῖν ἐγκαρδίους προσηρήσεις ἐπί ταῖς ἐπερχομέναις ἔօρταις τῶν Χριστουγέννων καὶ τῆς Πρωτοχρονίας, καὶ ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς, πρεσβείαίς τῆς ἀγιοπρόστου Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν Αγιορειτῶν Αγίων, τήν χάριν καὶ τό ἔλεος τοῦ εὐφραινομένου ἐπί τοῖς ἀθλοῖς τῶν μοναστῶν Αὐτοῦ, «ἀεί ὑπέρ ήμῶν» Κυρίου τῶν ὅλων καὶ Σωτῆρος τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ.

βικ' Νοεμβρίου κζ'

Ε γραψαντες
Φ Καθαρίστο διάουρος φερόντεον ευχέλιμη β.

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱερά Κοινότης, διά τοῦ ἐκπροσώπου αὐτῆς Γέροντος Συμεών Διονυσιάτου, χαιρετίζει τήν ἔναρξιν τοῦ 5ου Διεθνούς Ἐπιστημονικοῦ Ἐργαστηρίου τῆς «Ἀγιορειτικῆς Ἐστίας», τό διόποιον πραγματοποιεῖται ἐφέτος ὑπό ἰδιαζούσας συνθήκας καὶ ὑπό τήν βαρεῖαν σκιάν τῆς πανδημίας, ἡ ὅποια μαστίζει τήν χώραν καὶ τὸν κόσμον ὀλόκληρον.

Τά κατ' ἔτος ὄργανούμενα Διεθνῆ Ἐπιστημονικά Συνέδρια τῆς «Ἀγιορειτικῆς Ἐστίας» ἀποτελοῦν πλέον ἔνα θεσμόν, ὁ ὅποιος ἔχει καθιερωθῆ ἐις τήν συνείδησιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου, τοῦ ἀσχολούμένου μὲ τήν ἔρευναν διαφόρων πτυχῶν τῆς ἱστορίας, τῆς τέχνης, τῆς ζωῆς τῆς Ἀγιορειτικῆς Πολιτείας.

Οἱ Ἱεροί Ἄθως, ἀπό πολὺ ἐνωρίς, λόγῳ τῆς ἴδιοτύπου ζωῆς του καὶ τοῦ πνευματικοῦ μεγαλείου του, εἴλκυσε τό ἐνδιαφέρον τῶν διαφόρων ἔρευνητῶν. Ἡ ἱστορία, αἱ τοιχογραφίαι, τά ἀρχεῖα μέ τά πολύτιμα ἔγγραφά των, ἡ αἰγλὴ τοῦ Βυζαντίου, οἱ ἄγιοι, τά Ἱερά κειμήλια, καὶ τόσα πολλά ἀκόμη, τά ὅποια φέρει εἰς τούς γηραιούς ὥμους του ἐπί δέκα καὶ πλέον αἰώνας, ὡς μαγνήτης ἐτράβηξαν τήν προσοχήν τῶν ἔρευνητῶν, ἐπιστημόνων καὶ ἱστορικῶν, ὥστε τό «Ἄγιον» Ὁρος νά ἀποτελῇ μία ἀπό τάς ὀλίγας περιοχάς τοῦ κόσμου, περί ἃς ἔχουν γραφῆ τόσον πολυάριθμοι ποιοτικά ἐπιστημονικά μελέται.

Τήν παράδοσιν ταύτην συνεχίζει πιστῶς ἡ «Ἀγιορειτική Ἐστία», ὑπό τήν φιλόξενον στέγην τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ φιλοαγιορείτου Δημάρχου κ. Κωνσταντίνου Ζερβα, τήν καρποφόρον διεύθυνσιν τοῦ κ. Αναστασίου Ντούρου καὶ τάς συνεχεῖς προσπαθείας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς, διδούσα τό ἐρέθισμα εἰς τούς ἀπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης φιλοαγιορείτας ἔρευνητάς νά καταθέσουν τήν συμβολήν των εἰς τήν πολυεπίπεδον ἔρευνα τοῦ Ἱεροῦ Τόπου.

Συγχαίροντες, ὅθεν, διά τήν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου, εὐχόμεθα διαπύρως ὅπως ἡ «Ἐφορος τοῦ Ἅγιου» Ὁρους Κυρία Θεοτόκος εύλογήσῃ πλουσίως τάς ἐργασίας του καὶ συντάμη τόν καιρόν τῆς ἐνεστώσης δοκιμασίας τῆς πανδημίας, φυλάττουσα τόν λαόν τῆς συμπρωτευούσης, τῆς Βορείου Ἑλλάδος καὶ ὅλης τῆς πατρίδος μας.

«Απαντες οι ἐν τῇ κοινῇ Συνάξει Ἀντιπρόσωποι καὶ Προϊστάμενοι τῶν εἴκοσιν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἅγιου Ὁρους Ἄθω.

Το 5ο Διεθνές Επιστημονικό Εργαστήριο ξεκινά και φέτος τις εργασίες του. Η φετινή χρονιά ωστόσο, έχει αλλάξει πολλά. Έχει αλλάξει τις προσωπικές μας συνήθειες, τον τρόπο που κοινωνούμε και επικοινωνούμε με τους συνανθρώπους μας, έχει αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο εργαζόμαστε, τον τρόπο με τον οποίο Ψυχαγωγούμαστε και φυσικά έχει αλλάξει και τον τρόπο με τον οποίο οι επιστήμονες πραγματοποιούν τις επιστημονικές τους έρευνες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αγιορειτικής Εστίας, μετά από προτροπή της Επιστημονικής Επιτροπής, αποφάσισε ήδη από το καλοκαίρι, την υλοποίηση του φετινού Επιστημονικού Εργαστηρίου, με την μέθοδο της διαδικτυακής διεξαγωγής. Η απόφαση μας αυτή φαίνεται ότι ήταν μονόδρομος, γεγονός που πλέον είναι κατανοητό από όλους.

Μπορεί να μην βρεθούμε δια ζώσης σ' έναν κοινό χώρο και να ακούσουμε τις ενδιαφέρουσες εισηγήσεις των επιστημόνων και ερευνητών για το Άγιον Όρος, μπορεί να μην ανταλλάξουμε τις σκέψεις μας στους διαδρόμους κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων, ωστόσο το Εργαστήριο θα πραγματοποιηθεί και είναι εξόχως σημαντικό και πολύ ενθαρρυντικό το γεγονός ότι η τεχνολογία μας δίνει τη δυνατότητα αυτή. Και τούτο, διότι παρά τις δυσκολίες που η εποχή της πανδημίας έχει επιφέρει σε όλους τους τομείς της ζωής μας, οι επιστήμονες και οι ερευνητές πρέπει να συνεχίσουν το έργο τους και οι επιστημονικοί φορείς να το βοηθούν και να το αναδεικνύουν.

Για ακόμα μία χρονιά, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλα τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής για το σημαντικό τους έργο, καθώς και τα στελέχη της Αγιορειτικής Εστίας, οι οποίοι κατάφεραν μέσα σε αυτές τις δύσκολες συνθήκες να διοργανώσουν το πέμπτο «διαδικτυακό» Επιστημονικό Εργαστήριο και είμαι σίγουρος ότι όλες οι εισηγήσεις που θα παρουσιαστούν θα έχουν το δικό τους ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών του Πέμπτου Εργαστηρίου και εύχομαι κάθε επιτυχία. Είμαι βέβαιος ότι οι μέρες που θα ακολουθήσουν θα είναι γόνιμες και ότι θα προκύψουν χρήσιμες και σημαντικές πληροφορίες και συμπεράσματα προς αξιοποίηση.

Κωνσταντίνος Ζέρβας

Δήμαρχος Θεσσαλονίκης

Πρόεδρος του Δ.Σ. της Αγιορειτικής Εστίας

**Επιστημονική Επιτροπή
5^{ου} Διεθνούς Επιστημονικού Εργαστηρίου**

Πρόεδρος

Γέρων Συμεών Διονυσιάτης

Μέλη

Ιερομόναχος Φιλόθεος Κουτλουμουσιανός

Ιερομόναχος Θεόφιλος Παντοκρατορινός

Κρίτων Χρυσοχοϊδης

Ομότιμος Δ/ντής Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών

Ευάγγελος Χρυσός, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

Συμεών Πασχαλίδης, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ., Διευθυντής του Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών

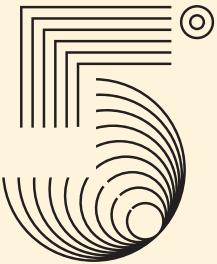
Αθανάσιος Σέμογλου, Καθηγητής Βυζαντινής Αρχαιολογίας & Τέχνης / Τμ. Ιστορίας και Αρχαιολογίας Α.Π.Θ.

Στέφανος Διαμαντής

Δασολόγος - Φυτοπαθολόγος, Τακτικός Ερευνητής, Ακαδημαϊκός

Πλούταρχος Θεοχαρίδης, Αρχιτέκτων

Φαίδων Χατζηαντωνίου, Αρχιτέκτων – Αναστηλωτής

Η **Αγιορειτική Εστία** συνεχίζοντας τον θεσμό των Διεθνών Επιστημονικών Εργαστηρίων, διοργανώνει και φέτος το Πέμπτο Επιστημονικό Εργαστήριο, οι εργασίες του οποίου αποτελούν ουσιαστικά την ετήσια συνάντηση της επιστημονικής κοινότητας που ασχολείται με την έρευνα για το Άγιον Όρος. Αισθανόμαστε βαθιά ικανοποίηση για την επιτυχία των προηγούμενων Επιστημονικών Εργαστηρίων η οποία πηγάζει κυρίως από το γεγονός της επίτευ-

ξης του κεντρικού στόχου, που είναι η ανάπτυξη ενός γόνιμου πραγματικού ακαδημαϊκού διαλόγου. Ο διάλογος αυτός εμπλουτίζει και διευρύνει την προβληματική των αθωνικών ερευνών συμβάλλοντας έτσι στην αρτιότερη ανάδειξη των αποτελεσμάτων τους. Η δυναμική των προηγούμενων εργαστηρίων συνεχίζεται και στο φετινό Πέμπτο Εργαστήριο και τούτο είναι ορατό από την εκδήλωση έντονου ενδιαφέροντος εκ μέρους μεγάλου αριθμού ερευνητών, τόσο από την Ελλάδα όσο και από το εξωτερικό, για τη συμμετοχή σε αυτό. Το γεγονός αυτό αναδεικνύει την αισιόδοξη προοπτική, το Διεθνές Επιστημονικό Εργαστήριο της Αγιορειτικής Εστίας να καταστεί σταθερός ετήσιος διεπιστημονικός θεσμός προβολής των αθωνικών ερευνών.

Οι δύσκολες συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί την φετινή χρονιά λόγω της πανδημίας του COVID-19, δεν μας επέτρεψαν να διοργανώσουμε το Επιστημονικό Εργαστήριο με τον συνήθη τρόπο της προσωπικής παρουσίας. Ωστόσο, για να μη χαθεί η συνέχεια των Εργαστηρίων και της επικοινωνίας μας, αποφασίσαμε να υλοποιήσουμε τις εργασίες Πέμπτου Επιστημονικού Εργαστηρίου με την μέθοδο της Διαδικτυακής διεξαγωγής, δίνοντας την ευκαιρία τόσο στους ερευνητές να παρουσιάσουν τις εργασίες τους, όσο και στο ακροατήριο να παρακολουθήσει τις εξελίξεις των ερευνών.

Είμαστε σίγουροι ότι παρά τις δύσκολες συνθήκες, οι ανακοινώσεις των συμμετεχόντων θα είναι εξίσου σημαντικές όπως και τα προηγούμενα έτη και τούτο διαφαίνεται μέσα από το πρόγραμμα που έχουμε καταρτίσει και καλύπτει ένα μεγάλο εύρος θεματολογίας (ιστορία, τέχνη, θεολογία, δίκαιο, θεσμοί, φιλολογία, αρχαιολογία, ιστορία τέχνης, αρχιτεκτονική, φυσικό περιβάλλον, συντήρηση έργων τέχνης, κ.λπ.).

Η **Επιστημονική Επιτροπή**
του 5^{ου} Διεθνούς Επιστημονικού Εργαστηρίου

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2020

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΤΕΛΕΤΗ

17:00 - 17:20 ΕΝΑΡΞΗ / ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

17:20 - 17:30 Εισαγωγική παρέμβαση:

Κρίτων Χρυσοχοϊδης, Ομότιμος Διευθυντής Ινστιτούτου
Ιστορικών Ερευνών, Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών

1^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευάγγελος Χρυσός, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου
Αθηνών

17:30 - 18:00 **Γεώργιος Χαριζάνης**, Επίκουρος Καθηγητής Βυζαντινής
Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας, Δημοκρίτειο
Πανεπιστήμιο Θράκης
Το Άγιον Όρος και τα μοναστικά κέντρα της Θράκης.

18:00 - 18:30 **Eka Tchkoidze**, Διδάκτωρ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Ilia
State University Τιφλίδα, ΓΕΩΡΓΙΑ
Ένα Γεωργιανό χειρόγραφο της Μονής Ιβήρων και το
έργο του Συμεών Μεταφραστή.

18:30 - 19:00 **Αναστάσιος Νικόπουλος**, Νομικός, Δρ Ιστορίας Δικαίου
Οι Αθωνικές Μονές ως Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου
Δικαίου κατά την πρώιμη περίοδο του Αγιορειτικού
καθεστώτος (10ος αι. κ.ε.).

19:00 - 19:15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

27.11

2^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμεών Πασχαλίδης, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.,
Διευθυντής του Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών

- 19:15 - 19:45 Δημοσθένης Κακλαμάνος**, Επίκουρος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
Χειρόγραφα βυζαντινά αγιορείτικα Θεοτοκάρια.
Παραπρήσεις για την ιστορία και την τυπολογία του λειτουργικού βιβλίου του Θεοτοακαρίου.
- 19:45 - 20:15 Τατιάνα Μπορίσοβα**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήματος Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών, ΕΚΠΑ
Ο ρόλος της Μονής του Αγίου Παντελεήμονα στη διαμόρφωση της λατρείας του Αγίου Ιωάννου του Ρώσου (φιλολογική προσέγγιση).
- 20:15 - 20:45 Σωτήριος Καράμπελας**, Φιλόλογος (M. Sc.) - Φοιτητής Ιστορίας-Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ (β' πτυχίο)
Ιάκωβος Βατοπαιδινός: άγνωστα αρχειακά δεδομένα για έναν Ηλείο «προηγούμενο» του 19ου αι.
- 20:45 - 21:15 Δρ. Σαπφώ Αγγελούδη - Ζαρκάδα**, πρ. Λέκτορας Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Δ.Π.Θ.
Τα Μετόχια της Μονής Φιλοθέου Αγίου Όρους στη Θάσο κατά τη Βυζαντινή εποχή. Η χωροθέτηση τους και τα προϊόντα που εισήγαγαν από το νησί.

ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2020

3^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Φαίδων Χατζηπαντωνίου, Αρχιπέκτων - Αναστολωτής

10:00 - 10:30 Ιωάννης Μπέλλας, Δρ Αρχαιολόγος

‘Όταν τα βέλη δεν είναι του πονηρού: η περίπτωση μιας δερμάτινης φαρέτρας από την Ι.Μ.Μ. Βατοπεδίου.

10:30 - 11:00 Ερρίκος Μανιώτης, Υποψήφιος Διδάκτωρ του Τμήματος

Βυζαντινής Αρχαιολογίας Α.Π.Θ.

Μεσαιωνικός Αλυσιδωτός Θώρακας από την Μονή Ιβήρων.

11:00 - 11:30 Χρήστος Κυριακόπουλος, Υποψήφιος Διδάκτορας στην Ιστορία, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης

Οι οθωμανικές κοπές από την νομισματική συλλογή της αθωνικής μονής Διονυσίου.

11:30 - 12:00 Manuel Castiñeras / Miguel Gallés Magrí, Professor of Medieval Art History, Universitat Autònoma de Barcelona, Spain / Ph-D candidate, Universitat Autònoma de Barcelona, Spain

Caring Mary's Garden: on two new icons of the Mother of God coming from Mount Athos.

12:00 - 12:15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

4^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αθανάσιος Σέμογλου, Καθηγητής Βυζαντινής Αρχαιολογίας
& Τέχνης / Τμ. Ιστορίας και Αρχαιολογίας Α.Π.Θ.

- 12:15 - 12:45** **Γέροντας Συμεών Διονυσιάτης / Κωνσταντίνος Βαφειάδης**, Δρ Καθηγητής (Ε.Δ.Π.) Ανωτάπης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών
Το έργο και η δράση των εργαστηρίων ζωγραφικής στο Άγιον Όρος κατά τον 17ο αιώνα.
- 12:45 - 13:15** **Μελίνα Π. Παϊσίδου**, Αναπληρώτρια καθηγήτρια Βυζαντινής Αρχαιολογίας / Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας Α.Π.Θ.
Εικόνα του αγίου Ιωάννη του Προδρόμου στη Μονή Βατοπεδίου. Η εξέλιξη μιας μακράς εικονογραφικής παράδοσης στην Ανατολή και τη Δύση.
- 13:15 - 13:45** **Αρχιμ. Εφραίμ Γκιβίσον - Εσφιγμενίτης**,
Αρχιμανδρίτης Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, Θεολόγος,
Master Αρχαιολογίας Α.Π.Θ.
Αδημοσίευτη εικόνα του Αρχαγγέλου Μιχαήλ «Ψυχοπομπού» του Εμμανουήλ Τζάνε από την Μονή Εσφιγμένου.
- 13:45 - 14:15** **Sergey Shumylo**, Director of the International Institute of the Athoneite Legacy, Principal Editor of the Athoneite Heritage journal. Kyiv, Ukraine
Little-known archival materials about the abbacy of St Paisiy Velichkovsky in Simonopetra Monastery.

5^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ιερομόναχος Θεόφιλος Παντοκρατορινός

- 17:30 - 18:00** **Πασχάλης Ανδρούδης**, *Επίκουρος Καθηγητής Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης Τμήμα Ιστορίας και αρχαιολογίας Α.Π.Θ.*
Παραπρήσεις σε μεσοβυζαντινά και υστεροβυζαντινά επιπεδόγυλφα του Αγίου Όρους.
- 18:00 - 18:30** **Πατάπιος μοναχός Καυσοκαλυβίτης**, *Δρ Θεολογίας Α.Π.Θ., Βιβλιοθηκάριος Σκήτης Καυσοκαλυβίων*
Ξυλόγλυπτα τέμπλα, προσκυνητάρια και έργα μικροξυλογλυπτικής στη Σκάτη Καυσοκαλυβίων (18ος - μέσα 19ου αι.). Μία πρώτη παρουσίαση.
- 18:30 - 19:00** **Δημήτριος Λιάκος**, *Δρ Αρχαιολόγος, Εφορεία Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους*
Βυζαντινοί σταυροί λιτανείας από το Άγιον Όρος: παραπρήσεις στην κατασκευή, το διάκοσμο και τη χρήση τους.
- 19:00 - 19:15** ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

6^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πλούταρχος Θεοχαρίδης, Αρχιτέκτων

- 19:15 - 19:45** **Κωνσταντίνος Χατζηπαντωνίου, Διευθυντής Συλλογών και Συντήρησης του Μουσείου King Abdulaziz Center for World Culture, Saudi Arabia**

Υφαντά, κεντημένα ή τυπωμένα ιστορικά άμφια;
Προτιμήσεις και αίτια τρόπων απόδοσης της θεματολογίας στα μεταβυζαντινά εκκλησιαστικά ενδύματα της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας.

- 19:45 - 20:15** **Elena Lavrenteva, Art historian, Senior Researcher associate in the Research Institute of Theory and History of Architecture and Urban Planning**

To the question of similarity of the medieval churches of Mount Athos and the Church of the Holy Sepulchre in Jerusalem.

- 20:15 - 20:45** **Αστέριος Στεφάνου, Αρχιτέκτων Μηχανικός Msc Αναστηλωτής (τ. Διευθυντής Τεχνικής υπηρεσίας Κε.Δ.Α.Κ.)**
Τεχνικές δόμησης, κατεργασίας και διακόσμησης των ξυλοκατασκευών σε οικοδομήματα του Αγίου Όρους - αναγνώριση και χρονολογική κατάταξη.

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2020

7^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στέφανος Διαμαντής, Δασολόγος - Φυτοπαθολόγος.

Τακτικός Ερευνητής, Ακαδημαϊκός

- 11:30 - 12:00 Αντώνιος Πετράς / Νικόλαος Μαντζούρης,**
Συντηρητής βιβλιακού και αρχειακού υλικού / Συντηρητής
βιβλιακού και αρχειακού υλικού, καθηγητής (ΕΔΙΠ) ΑΕΑΘ
«Βιβλίον ανεωγμένον». Συντήρηση ελληνικών
χειρογράφων της Ιεράς Μονής Ξηροποτάμου:
μεθοδολογία, παρουσίαση και ανάλυση επεμβάσεων.
- 12:00 - 12:30 Χαράλαμπος Διαφωνίδης**, Καθ. Βυζαντινής Μουσικής -
Μεταπ. φοιτητής Π.Μ.Σ. «Σπουδές στην τοπική Ιστορία» Δ.Π.Θ.
Τα ψαλτικά έντυπα στο Άγιον Όρος κατά τον 19ο αι. -
200 χρόνια μουσικής τυπογραφίας (1820-2020).
- 12:30 - 13:00 Γεώργιος Οικονομίδης**, Ξυλογλύπτης
Το νέο τέμπλο στο αναπαλαιωθέν παρεκκλήσιο του
Άγιου Αντωνίου του Μεγάλου στην Σκήτη του Αγίου
Ανδρέου των Καρυών (παρουσίαση της μελέτης και
κατασκευής).
- 13:00 - 13:30 Παναγιώτης Γεωργόπουλος / Ιωάννης Κ.
Καλαβρουζιώτης**, Εργαστήριο Τεχνολογιών Αειφορικής
Διαχείρισης Αποβλήτων, Σχολή Θετικών Επιστημών και
Τεχνολογίας, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Εφαρμογή μικρών αποκεντρωμένων συστημάτων
επεξεργασίας υγρών αποβλήτων στην Αθωνική
Πολιτεία με στόχο την περιβαλλοντική προστασία και
αναβάθμιση.
- 13:30 - 14:00 ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ**

Οργάνωση 5^{ου} Διεθνούς Επιστημονικού Εργαστηρίου

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Αναστάσιος Ντούρος

Διευθυντής της Αγιορειτικής Εστίας

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Μαρία Γιαννέλου

Προϊσταμένη Διοικητικών & Οικονομικών Υπηρεσιών

ΠΡΟΒΟΛΗ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Χρήστος Δόκαλης

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ - ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Ευάγγελος Τσικούρας

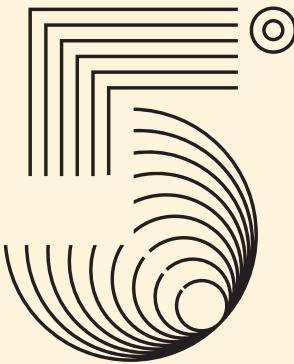
Κώστας Αργυρόπουλος

ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Artlux Design / www.artlux.gr

Στοιχεία επικοινωνίας Ομιλητών

Castiñeras Manuel	Manuel.Castineiras@uab.cat
Gallés Magrí Miguel	miquel.galles@fje.edu
Lavrenteva Elena	lavrentyeva27@gmail.com
Shumylo Sergey	institute@afon.org.ua
Tchkoidze Eka	eka_tchkoidze@iliauni.edu.ge
Αγγελούδη-Ζαρκάδα Σαπφώ	ageloudisapfo@hotmail.com
Ανδρούδης Πασχάλης	archaio22@gmail.com
Βαφειάδης Κωνσταντίνος	konstantinvaf@gmail.com
Γέροντας Συμεών Διονυσιάτης	agiosnifon@gmail.com
Γεωργόπουλος Παναγιώτης	std115489@ac.eap.gr
Γκιβίσης Αρχιμανδρίτης Εφραίμ Εσφιγμενίτης	esefrie@gmail.com
Διαφωνίδης Χαράλαμπος	bart.diafonidis@gmail.com
Κακλαμάνος Δημοσθένης	dkaklama@past.auth.gr
Καλαβρουζιώτης Κ. Ιωάννης	ikalabro@eap.gr
Καράμπελας Σωτήριος	patras2010@gmail.com
Κυριακόπουλος Χρήστος	chkyriakopoulos@gmail.com
Λιάκος Δημήτριος	liakos712003@yahoo.gr
Μανιώτης Ερρίκος	riecos4@gmail.com
Μαντζούρης Νικόλαος	nmantz@gmail.com
Μπέλλας Ιωάννης	bellasyannis@gmail.com
Μπορίσοβα Τατιάνα	borisova@slavstud.uoa.gr
Νικόπουλος Αναστάσιος	ana.nik.1990@gmail.com
Οικονομίδης Γεώργιος	g.ekonomidis@hotmail.com
Παϊσίδου Μελίνα	mpaisidou@hist.auth.gr
Πατάπιος Μοναχός Καυσοκαλυβίτης	patap.mon@gmail.com
Πετράς Αντώνιος	antonios_Petras@yahoo.co.uk
Στεφάνου Αστέριος	stefaster@yahoo.gr
Χαριζάνης Γεώργιος	gchariza@he.duth.gr
Χατζηαντωνίου Κωνσταντίνος	textile@angelic.com

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

20 ΧΡΟΝΙΑ

ΕΓΝΑΤΙΑ 109 | 54635 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

T: 2310263308 | F. 2310250648

www.agioritikiestia.gr | info@agioritikiestia.gr